

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 22. září 2023

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

GEOPARKY STŘEŽÍ PŘÍBĚH ZEMĚ. JAK JE LÉPE PŘIBLÍŽIT VEŘEJNOSTI ŘEŠÍ ZÁSTUPCI ČTYŘ KONTINENTŮ V ČESKU

Jak se vyvíjela planeta i život na ní lze stále číst z konkrétních území. Tvůrci geoparků vycházejí z místního geologického dědictví a snaží se jejich odkaz vysvětlit, ochránit i povzbudit k jeho využívání. Zakládání a provozování geoparků podporuje též projekt 4GEON, jehož se účastní zástupci čtyř kontinentů včetně České republiky, která právě hostí jejich druhé setkání.

Geologie hrou – zní heslo projektu 4GEON – Four Continents Connected through Playful Earth Heritage Education (*čtyři kontinenty propojené hravým vzděláváním o dědictví Země*). Zástupci Česka, Střední a Jižní Ameriky, Afriky a Asie si pravidelně vyměňují zkušenosti, jak geologii a tedy příběh Země a vývoje života na ní předat hravou formou co nejširší veřejnosti a uchovat tak cenná území i povědomí o jejich důležitosti pro další generace.

Od pátku 22. září do pondělí 2. října 2023 se proto v Česku setkávají zástupci geoparků z Peru, Nikaraguy, Tanzanie a Filipín na druhém ročníku intenzivních společných aktivit, které jsou zaměřené na interpretaci a zachování geologického, přírodního a kulturního dědictví.

„Geoparky jsou takovou knihou o Zemi a zároveň nejpřístupnější pro veřejnost – lidé vidí jednotlivé kapitoly na vlastní oči, můžou objevovat,“ přibližuje Radek Mikuláš z Geologického ústavu AV ČR. *„V rámci projektu 4GEON se bavíme o možnostech, jak geologii lépe přiblížit veřejnosti, a zároveň se snažíme propojit různé geoparky napříč čtyřmi kontinenty, díky čemuž se vhléd do historie naší planety výrazně rozšiřuje,“* říká Radek Mikuláš.

„Během týdne nás čeká také návštěva českých geoparků i aktivních lomů v Národním geoparku Barrandien včetně ukázek, jaký vliv mají jeho aktivity na veřejnost,“ vysvětluje Martina Pásková z Univerzity Hradec Králové, která je lídrem projektu. *„Hosté se seznámí jak s pojetím interpretace místa a jeho hodnot, tak se zapojením vědeckých institucí do činnosti geoparků,“* dodává Martina Pásková.

Kontakt pro média: **Eliška Zvolánková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 739 535 007

Blaniční rytíři, trilobiti, vojenský prostor i břidlice

V České republice je v současné době 12 geoparků: Česko-bavorský geopark Egeria, Národní geopark Broumovsko, Národní geopark Barrandien s unikátními pravěkými moři a trilobity, Národní geopark Královská Šumava, Geopark Český ráj, který jako jediný je zároveň globálním geoparkem UNESCO, Geopark Vysočina, Geopark Železné hory označovaný jako geologická skládanka, Geopark Krajina břidlice, GeoLocí na Tachovsku, Geopark Ralsko – území bývalého vojenského prostoru, Geopark Podbeskydí a Geopark Kraj blanických rytířů.

Dobrovolná ochrana a aktivita místních

Geoparky vycházejí z iniciativy místních obyvatel a nejsou zahrnuty do zákonné ochrany přírody. Zaměřují se na dobrovolnou ochranu, prezentaci a interpretaci geologické minulosti a přírodních hodnot, zároveň o nich vzdělávají veřejnost a podílejí se na zvyšování kvality života místních nejen péčí o životní prostředí, ale i zodpovědným rozvojem místní ekonomiky. Geoparky tak popularizují geovědní obory například prostřednictvím turistiky či tradiční činnosti regionu.

Nejvýznamnější geoparky spojuje Světová síť geoparků (GGN), v níž je zastoupeno 147 lokalit ze 41 států.

„Globální geoparky UNESCO jsou oblasti velikostí srovnatelnou s národními parky. Základním jednotícím prvkem geoparků je nadnárodní geologický význam. Ten je návštěvníkům představován spolu s koncepcí ochrany přírody a se zapojením místních komunit do rozhodování o budoucnosti území,“ doplňuje Radek Mikuláš.

Zároveň ve světě vznikají další iniciativy – jako právě projekt 4GEON, do kterého se zapojily Národní geopark Barrandian, Rio Coco UGGp v Nikaragui, Colca y Volcanes de UGGp v Peru, Ngorongoro Lengai UGGp v Tanzanii a Bohol Island Geopark na Filipínách.

Více informací:

dr. Radek Mikuláš
Geologický ústav AV ČR
mikulas@gli.cas.cz
734 637 090

dr. David Zejda
Univerzita Hradec Králové
zejdavid@gmail.com
777 065 399

doc. Martina Pásková
Univerzita Hradec Králové
martina.paskova@uhk.cz
602 643 054

prof. Josef Zelenka
Univerzita Hradec Králové
josef.zelenka@uhk.cz

Mezinárodní program geověd a geoparků je výsledkem spolupráce UNESCO a Mezinárodní unie geologických věd. Byl spuštěn v roce 1972 pod původním názvem Mezinárodní geologický korelační program (IGCP). V uplynulém desetiletí, jak vyplývá i ze změny názvu instituce (nikoli však zkratky, tu si ponechala), se klade důraz na vzdělávání široké veřejnosti v geologických vědách. Do tohoto trendu se zapojili i odborníci Národního geoparku Barrandien, Geologického ústavu AV ČR (GLÚ AV ČR) a Fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové (UHK) a vytvořili v roce 2020 návrh projektu „4GEON – Four Continents Connected through Playful Geoeducation“. Zahájili jej v roce 2021, kdy se mimo online workshopů, rozvoje informačních nástrojů a propagace projektu uskutečnilo i první mezinárodní setkání projektového týmu.

Fotogalerie



*Peru, údolí Colca
FOTO: Martina Pásková*



*Peru, údolí Colca
FOTO: Martina Pásková*